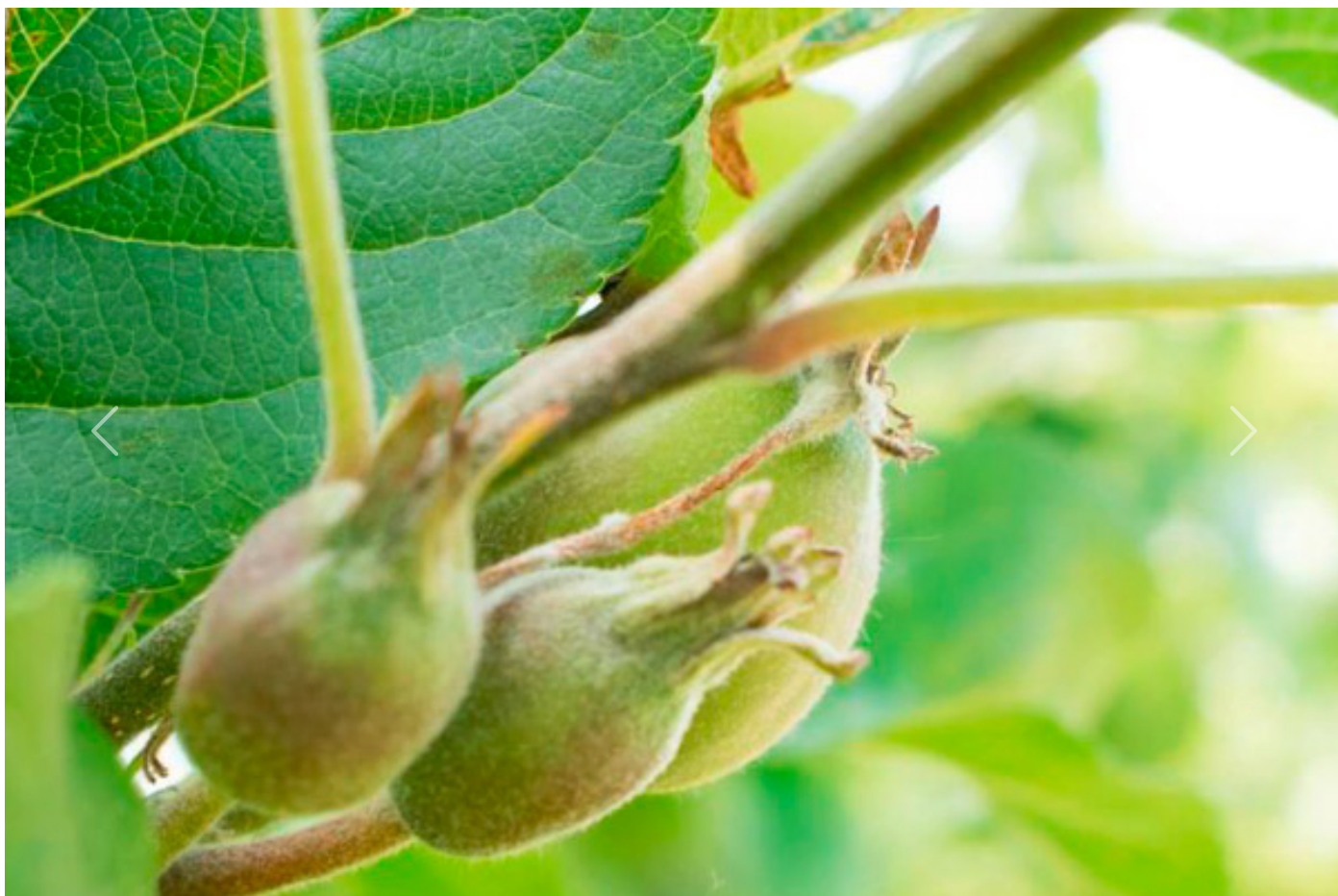

Агротехничке активности у воћњаку у мају

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 07.05.2025 Брой: 5/2025

U maju će agrometeorološki uslovi biti određeni nestabilnim vremenom, sa temperaturama i padavinama blizu klimatskih normi za ovaj mesec. Tokom meseca, u voćnim zasadima koji nisu pogođeni prolećnim mrazovima, odviјаće se formiranje i uvećanje plodova.

Prosečna temperatura u maju biće oko i iznad norme, koja iznosi između 24 i 25 °C u većini oblasti, 20-23 °C duž crnomorske obale i između 5 i 15 °C u planinskim predelima.

Mesečna količina padavina biće prosečna za zemlju i biće oko i ispod norme, koja za ravničarske predel iznosi između 50 i 70 l/m², a u planinskim predelima - između 80 i 100 l/m².

Preko zapadne i centralne Bugarske očekuju se količine blizu klimatske norme od 60-90 l/m². Verovatnoća padavina je znatno manja u istočnoj Bugarskoj, gde će vreme češće biti sunčano i nešto suvlje. Očekivane padavine tamo će biti ispod klimatskih normi – do 35-40 l/m².

Do kraja prve dekade, dnevne vrednosti će dostići 28-33 °C, a na pojedinim mestima i do 35 °C, što će ubrzati vegetacione procese u voćnim kulturama. Biće mnogo sunčanih sati i padavina posle podne, uglavnom preko planina.

Tokom prve dekade meseca, značajne količine padavina će pasti uglavnom u zapadnoj i centralnoj Bugarskoj. Takođe je velika verovatnoća za grad. Dnevne temperature će biti između 23-25°C, a preko istočne Bugarske nešto niže – do 20-22°C.

Druga dekada će početi sa više sunčanih sati. Temperature će ostati blizu uobičajenih vrednosti. Verovatnoća padavina biće manja u istočnoj Bugarskoj. Dnevne temperature će biti blizu normale za maj i kretaće se između 25-29°C, a preko istočne Bugarske – 24-25°C.

Pred kraj druge dekade maja, očekuje se blago sniženje i niže temperature. Atmosfera će ponovo biti nestabilna. Formiraće se uslovi za padavine, grad i grmljavinske oluje, a iznad 2000-2200 m.n.v. takođe i za sneg.

U slučaju oštećenja od grada, preporučuje se da se pogođeni usevi tretiraju pri prvoj prilici fungicidima na bazi bakra kako bi se obezbedilo brže zarastanje rana i smanjio rizik od sekundarnih infekcija patogenima.

Tokom prvih dana treće dekade, vreme će biti nestabilno i ostati hladno za taj period. Na mnogim mestima posle podne biće kratkotrajnih pljuskova uz grmljavinu. Do kraja perioda, padavine će se smanjiti i temperature će porasti, što će dovesti do ubrzanog razvoja voćnih kultura. Takođe se očekuje period suše, sa padavinama na manje mesta. Dnevne vrednosti će se kretati između 25-27 °C do 23-24. maja i 35-37 °C pred kraj meseca.

U rasadnicima voćaka

U rasadnicima se prati pravilan razvoj kalemljenih pupoljaka. Po potrebi, vrši se novo odstranjivanje izbojaka koji izbijaju iz podloge. Kada postoji opasnost od zarezivanja, olabave se veze podloga prekalemljenih u proleće. Gajeništa, matičnjaci i rasadnici se obrađuju. Po potrebi, biljke u gajenicama se proređuju.

U voćnjacima

Po završetku cvetanja, košnice se premeštaju na drugu lokaciju – na udaljenost od najmanje 5 km.

U novo zasadenim zasadima breskve sa vazolikim ili poboljšanim vazolikim krošnjama, vrši se formirajuća rezidba.

Vodi se računa o pravilnom uspostavljanju i razvoju stabala u novo zasađenim voćnjacima – okopavanje, odstranjivanje izbojaka, navodnjavanje po potrebi. Stabila u mladim gustim zasadima vežu se za žičanu konstrukciju. Bujne dvogodišnje i trogodišnje grane se savijaju i vežu za žice kako bi se smanjila njihova vegetativna bujnost. U mladim – 2- i 3-godišnjim zasadima, uklanja se deo plodova na vodećoj grani – centralnoj grani. Nastavlja se proređivanje plodova breskve.

Nakon konačnog završetka opadanja plodova, voćnjaci se navodnjavaju. Organska masa od useva za zelenu gnojidbu se zaorava.

Zemljište se održava bez korova i rahluje redovnim plitkim obradama kultivatorom ili drljačom.

Krajem meseca, stabla u rodnoj dobi se prihranjuju sa 15-20 kg/jutro amonijum-nitrata ili istom količinom drugog azotnog đubriva, nakon čega sledi plitka obrada zemljišta. U slučaju suše, vrši se navodnjavanje.

Nastavlja se berba ranih sorti trešanja.

U zasadima jagode

Nastavlja se prolećno-letnja sadnja hlađenih sadnica jagode. Nakon sadnje, primenjuje se kišno navodnjavanje. Površine zasađene u aprilu se pljeve. U višim predelima, do kraja meseca se postavlja slama ispod cvetnih

stapki.

Berba se nastavlja. Kada se plodovi transportuju na veće udaljenosti, mogu se brati nešto ranije.

U slučaju suše tokom zrenja plodova, neophodno je kišno ili površinsko (gravitaciono) navodnjavanje.

U zasadima maline

Vrši se redovna obrada zemljišta. Izbojci pojedinih sorti se vežu za potpornu konstrukciju, a za preostale sorte vodi se računa da se ne savijaju u medjuredove. Tokom cvetanja preporučuje se obezbediti dve pčelinje zajednice na 10 ari.

U zasadima crnog ribizla

Nastavlja se nega gajenica za ukorenjavanje – obrada i navodnjavanje. Uklanjaju se slabi i suvišni bazalni izbojci. U slučaju suše, vrši se obilno navodnjavanje. Započinju se radovi na organizaciji berbe plodova crnog ribizla.

U zasadima drugih kultura

Podloge limuna se kaleme rastućim pupoljkom. Nastavlja se kalemljenje persimona.

Površina zemljišta se održava bez korova i redovno rahlja plitkom obradom. Do druge dekade, obezbeđuju se česta i redovna navodnjavanja.

Nastavlja se sadnja *Actinidia chinensis* na otvorenom. Nakon sadnje, vrši se navodnjavanje. Izbojci kivija se redovno vežu za pomoćne potporne grane. Stablo se ne smije uvijati oko potporne grane i bočni izbojci na njemu se uklanjaju. Obezbeđuju se tri pčelinje zajednice na 10 ari kivija.